De overlevde den grusomme leiren

I dag (mandag) er det 75 år siden frigjøringen av Auschwitz.

Mellom 1,1 og 2 millioner mennesker døde. Det finnes ikke et nøyaktig tall fra leiren Auschwitz. Tyske nazister drepte folk, mange av dem var jøder. Nazistene tvang andre fanger til å jobbe. Levende mennesker ble forsket på.

75 år har gått. Soldater fra Sovjet satte folk i Auschwitz fri. Det skjedde 27. januar i 1945.

Grusomhetene skjedde under andre verdenskrig.

– Vi gikk av toget. Menn ble sendt til én side, kvinner og barn til den andre siden. Det var siste gang jeg så søsteren min, forteller Benjamin Lesser om leiren.

Bare han og en annen søster overlevde. De var en familie på sju. Lesser forteller om barn og voksne som ble drept. Nazistene gasset og brant dem.

I dag (mandag) er mange mennesker til stede i leiren. De markerer 75-årsdagen.

Noen overlevde Auschwitz. De har blitt gamle mennesker. Mandag la de ned kranser der folk ble drept.

Solen var så vidt begynt å bryte gjennom den lette tåken. Den lå over Auschwitz da de overlevende gikk gjennom porten. De gikk forbi brakkene der fanger bodde.

Å overleve – przeżyć, przetrwać (å overleve – overlevde – har overlevd)

Grusom – okrutny

(En) leir – obóz

(En) frigjøring – uwolnienie, oswobodzenie

Nøyaktig – dokładny, dokładnie

Å drepe – zabić, zabijać (å drepe – drepte – har drept)

(En) jøde – Żyd

Å tvinge – zmusić, przymusić (å tvinge – tvang – har tvunget)

(En) fange – więzień

Å forske – badać, prowadzić badania (å forske – forsket – har forsket)

(En) soldat – żołnierz

(En) grusomhet – okrucieństwo, okropność

Under andre verdenskrig – podczas II wojny światowej

Å brenne – podpalić; palić (się), płonąć (å brenne – brant – har brent)

Å være til stede – być obecnym (å være – var – har vært)

Å markere – świętować, obchodzić (å markere – markerte – har markert)

Auschwitz var et beryktet sted. Leiren var delt inn i flere deler. En av disse kalles Auschwitz-Birkenau.

Auschwitz er det tyske navnet på byen Oświęcim. Den er i Polen. Nazistene tok Polen med makt i 1939.

I Auschwitz lå nazistenes største konsentrasjonsleir. Den var bygd for å drepe folk.

En del av leiren ble brukt til drap. Andre steder måtte fangene jobbe hardt.

De fleste fangene var jøder. Fangene levde bare i noen måneder i gjennomsnitt.

Nazistene prøvde å skjule sporene etter drap i 1944. Fanger ble sendt andre steder. Det var da soldater fra Sovjet nærmet seg.

27. januar er også holocaustdagen. Holocaust er nazistenes drap på jøder og andre grupper under andre verdenskrig. Det hebraiske ordet «shoah» eller «shoa» blir også brukt.

Jeżeli spodobała Ci się Norweska Prasówka, wypróbuj indywidualny kurs języka norweskiego!

Artikkelen «De overlevde den grusomme leiren» av Karin Flølo ble hentet fra klartale.no: https://www.klartale.no/verden/de-overlevde-den-grusomme-leiren-1.1654130 (tilgangsdato: 28.01.2020)

(En) krans – wieniec

Så vidt – ledwie, ledwo

Å bryte gjennom noe – przebijać się przez coś, przedzierać się przez coś (å bryte – brøt – har brutt)

(En) tåke – mgła

(En) port – brama

(En) brakke – barak

Beryktet – niechlubny, haniebny, o złej reputacji

Å ta noe/noen med makt – wziąć/brać coś/kogoś siłą (å ta – tok – har tatt)

(En) konsentrasjonsleir – obóz koncentracyjny

(Et) drap – zabójstwo, morderstwo

I gjennomsnitt – średnio, przeciętnie

Å skjule – ukryć, schować, zataić (å skjule – skjulte – har skjult)

(Et) spor – ślad

Å nærme seg – zbliżać się (å nærme – nærmet – har nærmet)